

Limbik ensefalit nədir ?

Limbik ensefalit beyinin temporal bölgəsini (gicgah payı) əhatə edən ensefalit növüdür. Limbik bölgə yaddaş, əhval-ruhiyyə, davranış və qoxu ilə əlaqəli bir bölgədir.

Klinik əlamətlər :

- Şəxsiyyət dəyişikliyi
- Depressiya
- Halüsinasiyalar
- Narahatlıq
- Yaddaş pozğunluğu
- Epileptik tutmalar
- Huşun itirilməsi
- İflic

Limbik ensefalitə necə diaqnoz qoyulur?

Limbik ensefalit diaqnozu çətin qoyulur, xəstəlik yüngül simptomlarla başladığı üçün diaqnoz çox vaxt gecikmiş olur. Beyin MRT, BOM analizi və qanda anti-neyronal anticisim adlanan beyin hüceyrələrinə qarşı anticisimlərin təyini diaqnozun qoyulmasında mühüm rol oynayır. Bu müayinələrdən başqa, xüsusilə qıcolması olan xəstələrdə EEG tələb oluna bilər.

Limbik ensefalit paneli

- Anti-NMDA
- Anti-LGI1
- Anti-CASPR2
- Anti-qlutamat tip AMPA 1 (Glu1)
- Anti-qlutamat tip AMPA 2 (Glu2)
- Anti GABA B reseptor (GABABAR1/B2)

Nümunə növü: zərdab, BOM

- **Referans Klinik Laboratoriya Mərkəzi:** Nərimanov ray., M. Məmmədzadə küç. 8A
- **Referans Poliklinik Nəsimi filialı:** Nəsimi ray., M. Mirqasımov küç. 25A
- **Referans VIP filialı:** Səbail ray., Z. Əliyeva küç. 107A
- **Referans Poliklinik Əhmədli filialı:** Xətai ray., M. Hadi küç. 229D
- **Referans Poliklinik Mərdəkan filialı:** Xəzər ray., Mərdəkan qəs., Yesenin küç. 58
- **Referans Binəqədi filialı** (8-ci Stomatoloji Poliklinika): Binəqədi ray., Azadlıq pr. 167
- **Referans Poliklinik Bayıl filialı:** Səbail ray., Ak. Ə. Yaqubov küç. 19
- **Referans Sumqayıt Tibb Mərkəzi:** Sumqayıt şəh., S. Vurğun küç. 119
- **Referans Səyyar Ağstafa filialı:** Ağstafa şəh., Demiryolu vağzalı dax.
- **Referans Qəbələ Tibb Mərkəzi:** Qəbələ şəh., A. Səhəhət küç. 25A
- **Referans İsmayilli Səyyar Qanalma Məntəqəsi:** İsmayilli şəh., M. F. Axundov küç. 65
- **Referans Quba Tibb Mərkəzi:** Quba şəh., M. Qorki küç.
- **Referans Səyyar Tibb Qatari:** Xaçmaz şəh., Demiryolu vağzalı dax.
- **Referans Lənkəran filialı** (Avicenna Medical Center dax.): Lənkəran şəh., S. Bayramov küç. 19

R Referans Nərimanov ray., M. Araz küç. 105A *0033
ESTETİK MƏRKƏZİ

36.6 med Gəncə Gəncə şəh., Atatürk pr. 120B *0033
GƏNCƏ

R Referans Azərbaycanın ilk ÖZƏL Təcili Tibbi Yardım və Hava Ambulansı xidməti *0003
AMBULANCE

MAS MEDICAL CENTER Masallı şəh., Qarabağ küç. 20 *0033
MASALLI

R Referans LOR Hospital Referans Əhmədli filialı dax., 36.6 Med Gəncə filialında *0111
ESTETİK MƏRKƏZİ

VİRAL VƏ LİMBİK ENSEFALİT PANELİ

ENSEFALİT NƏDİR?

Ensefalit baş beyinin iltihabi xəstəliyidir. Ensefalit beyin və onurğa beyninin iltihabi prosesi ilə gedən meningitdən fərqlənir, ancaq hər iki xəstəlik oxşar simptomlara malikdir.

ENSEFALİTİN DİFFERENSİAL DİAQNOSTİKASI

- Anamnez və fiziki müayinə
- Qanın ümumi analizi
- BOM (beyin-onurğa beyin mayesi) analizi
- Beyin tomoqrafiyası (KT) və ya Maqnit Rezonans Tomoqrafiyası (MRT)
- EEG (Elektroensefaloqramma)
- BOM-da Viral Ensefalit PCR Paneli
- BOM və zərədbda Limbik ensefalit və ya Paraneoplastik Panel

Viral (virus) ensefalit

Ensefalitlər ən çox viruslar tərəfindən törədilir. Viral ensefalit simptomlarına görə qripə bənzəyir və adətən iki-üç həftə davam edir. Beynin tutulan bölgəsindən asılı olaraq, ensefalitlərin yüngül formaları və həyati təhlükəsi olan, ölümlə nəticələnən formaları ola bilər. Bəzi hallarda sinir zədələnməsi qalıcı xarakter daşıya bilər.

VİRAL ENSEFALİTİN SƏBƏBLƏRİ

- **Herpes simplex virus** (HSV1, HSV2)
- **Digər herpes virusları** (Varicella zoster virusu (VZV), Sitomeqalovirus (CMV), Epstein-Barr virusu (EBV), İnsan herpes virusu 6 (HHV6), İnsan Herpes Virusu 7 (HHV7))
- **Adenovirus**
- **Influenza A**
- **Enterovirus, Poliovirus**
- **Uşaq xəstəlikləri virusları** (Qızılca, Parotit, Məxmərək)

- **Quduzluq**
- **Arboviruslar** (Yapon B ensefaliti virusu, Sent-Luis ensefaliti virusu, West Nile ensefaliti virusu)
- **Bunyaviruslar** (La Crosse Kaliforniya virusu)
- **Reoviruslar** (Kolorado gənə qızdırması virusu)
- **Arenaviruslar** (Limfositik xoriomeningit)

KLİNİK ƏLAMƏTLƏR

Yüngül simptomlar:

- Yüksək hərarət
- Baş ağrısı
- Qusma
- Boyun tutulması
- Yorğunluq (tükənmişlik)

Kəskin simptomlar:

- 39,4 ° C və ya daha yüksək temperatur
- Şüur bulanıqlığı
- Əsəbilik
- Uyuşma
- Halüsinasiyalar
- Hərəkətlərdə yavaşım
- Koma
- Tutmalar
- İşığa həssaslıq

Uşaqlarda simptomlar:

- Qusma
- Fontanellərdə (əmgəkdə) şişkinlik
- Daimi ağlamaq
- Bədən sərtliyi
- Anoreksiya

VİRAL ENSEFALİT PANELİ

- Adenovirus (AdV)
- Cytomegalovirus (CMV)
- Epstein Barr Virus (EBV)
- HSV tip 1 və 2
- Varicella Zoster (VZV)
- Enterovirus

- Parechovirus
- Parvovirus
- Herpes Virus Tip 6 (HHV6)
- Herpes Virus Tip 7 (HHV7)

Nümunə növü: BOM

Viral ensefalit müalicə olunmadığı təqdirdə, 70% hallarda ölümlə nəticələnir. Xəstələrdə nitq, yaddaş pozğunluğu, demensiya və ya postensefalit sindromu yarana bilər.

Postensefalit sindromu Klüver-Busi sindromu kimi də tanınır. Bu sindromda hərəkət itkisi, hiperseksuallıq, demensiya, yaddaş pozğunluğu, beyinin gözdən gələn sensor məlumatı tanıya bilməməsi (vizual aqnoziya) müşahidə olunur.

Klinik Əlamət	Əlaqəli virus
Limfadenopatiya	HIV, EBV, CMV, qızılca, məxmərək, West Nile virusu
Parotit	Parotit
Səpgi	VZV, HHV 6, West Nile virusu, məxmərək, Enterovirus
Tənəffüs əlamətləri	İnfluenza virusu, Adenovirus
Retinit, sidik yollarının simptomları	CMV, West Nile virusu, Sent-Luis ensefaliti virusu
Serebral ataksiya	VZV, EBV, parotit, Sent-Luis ensefaliti virusu
Kranial sinir anomaliyaları	HSV, EBV
Demensiya	HIV, Creutzfeldt-Jacob, Qızılca virusu (SSPE)
Parkinson xəstəliyi	Yapon B ensefaliti virusu, Sent-Luis ensefaliti virusu, West Nile virusu
Poliomielitə bənzər iflic	Yapon B ensefaliti, West Nile, Gənə ensefaliti, Enterovirus (enterovirus-71, koksaki), Poliovirus
Rhombencephalitis	HSV, West Nile virusu, Enterovirus 71